

## O B R A Z L O Ž E N J E

### UZ PRAVILNIK ZA IZDAVANJE DOZVOLA ZA RAD-LICENCI ZA PROIZVODNJU ELEKTRIČNE ENERGIJE ZA VLASTITE POTREBE

Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: FERK) ovim obrazloženjem objašnjava pravnu i činjeničnu osnovu za donošenje Pravilnika za izdavanje dozvola za rad-licenci za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe (u daljem tekstu: Pravilnik). Obrazloženje je izrađeno da bi se omogućilo javnosti razumijevanje pravne osnove koju FERK mora uvažavati u postupku donošenja općih akata kojima se, na osnovu zakonskog ovlaštenja, na opći način uređuju pravni odnosi u cilju razrađivanja i primjene pojedinih zakonskih odredbi. Obrazloženje takođe objašnjava kako je FERK nastojao kreirati Pravilnik, koji će osigurati efikasan, a istovremeno otvoren, transparentan i djelotvoran postupak izdavanja dozvola za rad-licenci za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe.

#### I. PRAVNI OSNOV

##### **1) Zakon o električnoj energiji („Službene novine Federacije BiH“ broj 41/02, 24/05 i 38/05) i Statut Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 13/04)**

Radi ostvarenja ciljeva određenih Zakonom o električnoj energiji (u daljem tekstu: Zakon), osnovan je FERK čije su nadležnosti u izvršavanju njegovih ovlaštenja i dužnosti propisane članovima 14. i 15. Zakona. Članom 14. Zakona propisano je da je FERK nadležan za izdavanje ili oduzimanje dozvola za proizvodnju, distribuciju, snabdjevanje i trgovinu električne energije, izdavanje prethodnih dozvola za izgradnju i dozvola za korištenje elektroenergetskih objekata osim objekata za prenos električne energije, a članom 15. Zakona da stvara uslove za efikasan, pouzdan i ekonomičan sistem proizvodnje, distribucije i snabdjevanja električnom energijom. Članom 70. stav 3. Zakona određeno je da FERK propisuje kriterije, uslove i postupak za izdavanje dozvola.

Članom 79. Zakona propisano je da je postupak izdavanja dozvola javan i da se vodi u skladu sa objektivnim i javnosti poznatim kriterijima na nediskriminirajući način i da je FERK dužan konsultovati se o uslovima svake dozvole prije izdavanja dozvole i pozvati zainteresovane strane da daju komentare na nacrt dozvole kroz proces javne rasprave.

Statutom Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Statut) određeni su poslovi iz nadležnosti FERK-a i aktivnosti u vezi sa istima, te je članom 5. ovog Statuta pored ostalog propisano da FERK izdaje i oduzima dozvole za proizvodnju, distribuciju i trgovinu električnom energijom.

## **2) Ugovor o uspostavi energetske zajednice („Službeni glasnik BiH-Medunarodni ugovori“ broj 9/06)**

Prilikom donošenja ovog Pravilnika, FERK je pošao i od odredbi Ugovora o uspostavi energetske zajednice, u čijem je članu 3. tačka a) propisano da aktivnosti energetske zajednice uključuju implementaciju od strane Ugovornih stranki *acquis communautaire* (zakonodavstvo Evropske zajednice) o energiji, okolini, konkurenciji i obnovljivoj energiji. Aneksom I ovog Ugovora propisano je da će svaka Ugovorna stranka u roku od dvanaest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Ugovora implementirati pored ostalih Direktivu Evropske zajednice 2003/54/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2003. godine o općim pravilima unutrašnjeg tržišta električne energije i Direktivu Evropske zajednice 2003/55/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2003. godine o općim pravilima unutrašnjeg tržišta prirodnog gasa. FERK je posebno imao u vidu da je članom 6. tačka 3. Direktive 2003/54 Evropskog parlamenta i savjeta od 26. juna 2003. godine propisano da se države članice staraju da procedure dodjele odobrenja za malu i/ili agregatnu proizvodnju uzimaju u obzir njihovu ograničenu veličinu i potencijalni uticaj.

## **3) Poslovnik o radu Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 59/04), Pravilnik za izdavanje dozvola za rad-licenci Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH“ broj 29/05)**

Članom 50. stav 1. Poslovnika o radu Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine ( u daljem tekstu: Poslovnik) određeno je da FERK donosi pravila za rješavanje zahtjeva za dozvole, koja sadrže postupak podnošenja zahtjeva i kriterije za izdavanje dozvola.

Pravilnikom za izdavanje dozvola-licenci, u članu 24. FERK je propisao da će razviti pojednostavljene procedure za izdavanje dozvole za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe za one proizvođače koji ne koriste distributivnu ili prenosnu mrežu.

## **II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE PRAVILNIKA**

Osnovni razlog donošenja ovog Pravilnika je stvaranje okvira za uspostavljenje efikasnog i istovremeno transparentnog procesa izdavanja dozvola za rad-licenci za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe, za proizvodna postrojenja koja ne isporučuju električnu energiju u distributivnu mrežu, kao i za proizvodna postrojenja instalisane snage do 23 kW čija je proizvodnja namijenjena prvenstveno za zadovoljenje vlastitih potreba, a koji mogu eventualne viškove proizvedene električne energije isporučivati u elektrodistributivnu niskonaponsku mrežu. FERK je pri tome pošao od činjenice da su ova postrojenja namijenjena prvenstveno za vlastite potrebe, male instalisane snage i kao takva ograničenog su uticaja na elektorenergetski sektor, te je ocijenio opravdanim razvijanje pojednostavljenih procedura za izdavanje ovih dozvola.

Navedeni razlozi trebaju omogućiti postizanje ciljeva koji su FERK-u postavljeni Zakonom i Poslovnikom o radu FERK-a, a sve u cilju onemogućavanja monopola u elektroprivrednoj djelatnosti, te stvaranje uslova za racionalan i ekonomičan razvoj djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine.

### III. PREDMET RAZMATRANJA PRAVILNIKA

Pravilnikom se uređuje način rada FERK-a u postupku izdavanja dozvola za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe, za proizvodna postrojenja koja ne isporučuju električnu energiju u distributivnu mrežu, kao i proizvodna postrojenja instalisane snage do 23 kW čija je proizvodnja namijenjena prvenstveno za zadovoljenje vlastitih potreba, a koji mogu eventualne viškove proizvedene električne energije isporučivati u elektrodistributivnu niskonaponsku mrežu, počev od podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole i dokumenata koji se prilažu uz pojedini zahtjev za izdavanje dozvole do kriterija za izdavanje dozvola i sadržaja dozvola, te načina izmjene, dopune i oduzimanja dozvole. Pravilnik se ne odnosi na agregate koji koriste motore sa unutrašnjim sagorijevanjem kao primarnu energiju. Pravilnikom je razvijena pojednostavljena procedura izdavanja dozvola za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe za proizvodna postrojenja koja ne isporučuju električnu energiju u distributivnu mrežu. Takođe je predviđena obaveza uspostavljanja posebnog registra ovih dozvola, sadržaj registra kao i odredbe o nadgledanju nad imaocima dozvola.

### IV. SVRHA OBRAZLOŽENJA

Svrha Obrazloženja je informisanje javnosti o činjeničnim i pravnim osnovama Pravilnika i predstavlja dodatak Pravilnika, sa rješenjima određenih pitanja iz ove oblasti.

FERK je istovremeno svjestan da je materija pojedinih dijelova Pravilnika stručna, kompleksna i zahtjevna. Ona potiče zanimanje i obavezu da se primjena ovog dokumenta kontinuirano prati, kritički preispituje i valorizuje. Kako se aktivnosti FERK-a budu razvijale, vjerojatno će se osjetiti potreba za izmjenama i dopunama Pravilnika i FERK se neće uzdržavati od istog, ako se ukaže potreba.

### V. PLANSKE AKTIVNOSTI

Nacrt Pravilnika FERK je usvojio na III. redovnoj sjednici održanoj dana 27.02.2009. godine. Održana sjednica bila je otvorena za javnost, a obavještenje o održavanju sjednice objavljeno je dana 18.02.2009. godine, na oglasnoj tabli FERK-a i na web stranici FERK-a.

Pored nacrtu Pravilnika, FERK je na istoj sjednici usvojio i tekst obrazloženja uz ovaj nacrt i utvrdio tekst obavještenja za javnost, za prikupljanje komentara i održavanje opće rasprave.

Obavještenje za javnost za prikupljanje komentara i održavanje opće rasprave tokom kojih je FERK primao komentare javnosti, objavljeno je u „Dnevnom listu“ i „Dnevnom avazu“, listovima koji su dostupni na teritoriji cijele FBiH kao i na web stranici FERK-a, a nacrt Pravilnika sa obrazloženjem je bio dostupan javnosti na web stranici FERK-a, ali se mogao i preuzeti u sjedištu FERK-a.

Nacrt Pravilnika sa obrazloženjem FERK je 04.03.2009. dostavio Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije, Federalnom ministarstvu prostornog uređenja, Federalnom ministarstvu okoline i turizma, Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju, Regulatornoj komisiji za energetiku Republike Srpske, Ministarstvu građenja i prostornog uređenja HNK, Ministarstvu trgovine, turizma i zaštite okoline HNK, Gradu Mostar, Centru za djecu i omladinu sa posebnim potrebama „Los Rosales“ u Mostaru, Asocijaciji proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora BiH - APEOR BiH), postojećim imaćima dozvola ( Javno preduzeće Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. –Sarajevo, Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosna“ d.d. Mostar), te je nastavio sa dostavljanjem ostalim pravnim i fizičkim licima koja su iskazala interes za davanje komentara na nacrt Pravilnika.

Opća rasprava o nacrtu Pravilnika za izdavanje dozvola za rad-licenci za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe održana je u prostorijama FERK-a, u Mostaru, 12.03.2009. godine.

FERK je primio veći broj komentara, u kojima je između ostalog izneseno stanovište da ne postoji potreba izdavanja dozvole za rad od strane FERK-a za proizvodna postrojenja koja ne isporučuju električnu energiju u distributivnu mrežu, dati argumenti za ne/ograničavanje snage na 23 kW za proizvodna postrojenja čija je proizvodnja namijenjena prvenstveno za vlastite potrebe a koji eventualne viškove mogu isporučivati u mrežu, izražena potreba pojednostavljenja procedura i odvajanje postupka izdavanja dozvola za postrojenja za vlastite potrebe koja ne isporučuju električnu energiju u mrežu, u odnosu na postrojenja čija je proizvodnja namijenjena prvenstveno za vlastite potrebe, a koji eventualne viškove mogu isporučivati u mrežu, zatim potreba preciznijeg definisanja u vezi dokumentacije koja se prilaže uz zahtjev, kao i određene izmjene u pogledu potrebne dokumentacije. Takođe su dati i komentari u kojima je izražen stav da je Pravilnikom potrebno posebno regulisati obnovljive izvore električne energije, da nije potrebno ograničavanje prelaznog perioda, kao i da dozvole ne bi trebale biti konačne.

Usmene komentare date na općoj raspravi, pisane komentare date na nacrtu Pravilnika, kao i Izvještaj voditelja postupka, FERK je pažljivo analizirao, te je nacrt Pravilnika prilagođavao i dopunjavao, vodeći pri tome računa da zakonom nije predviđen izuzetak od obaveze pribavljanja dozvole za rad, te da je prvenstveni cilj donošenja ovog Pravilnika razvijanje pojednostavljenih procedura za izdavanje dozvola –licenci za za

vlastite potrebe za one proizvođače koji ne koriste distributivnu mrežu, odnosno da se propiše pojednostavljen i efikasan postupak izdavanja dozvola za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe koji koji će ostati otvoren za javnost.

FERK je utvrdio da dati komentari nisu bili takve prirode da zahtijevaju suštinsku reviziju zbog kojih bi se obnovio postupak javne rasprave, te je prijedlog Pravilnika stavljen na dnevni red V. redovne sjednice FERK-a.